

VAASAN HALLINTO-OIKEUDELLE**ASIA**

Valitus Kainuun ympäristökeskuksen antamasta ympäristölupapäätöksestä KAI-2008-Y-67, joka on annettu julkipanon jälkeen 25.8.2009.

VALITTAJAT

Ylä-Vieksin kyläyhdistys ry, Niemenkyläntie 165, 88730 Ylä-Vieksi (postiosoite, johon asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajille pyydetään toimittamaan)

Puhelinnumerot:

Kyllönen Eeva, puheenjohtaja, puhelinnumero 040 838 7419,

Niskanen Timo, varapuheenjohtaja, puhelinnumero 0400 542 552 (puhelinnumero, johon asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajille pyydetään ensisijaisesti toimittamaan),

Pääkkönen Pekka, hallituksen jäsen, puhelinnumero 044 992 5410,

Kyllönen Eeva Kyllikki ja Kyllönen Jorma Antero, osoite: Niemenkyläntie 165, 88730 Ylä-Vieksi, kotikunta Kuhmo, puhelinnumero 040 838 7419

ja

Niskanen Timo Tapio, osoite: Hietalahdenranta 19 A 12, 00180 Helsinki, kotikunta: Helsinki, omistaa puolet tilasta Mäntyhiekkä r:no 22:53 290, Kuhmo, puhelinnumero 0400 542 552

VAATIMUKSET

1) Vaadimme, että Kainuun ympäristökeskuksen päätös KAI-2008-Y-67 ("Päätös") (liite 1) kumotaan ja asia palautetaan Kainuun ympäristökeskukselle uudelleen käsiteltäväksi. Päätös on perustunut ympäristönsuojelulain ja -asetuksen virheelliseen tulkintaan eikä se ole perustunut hallintolain 31 §:ssä edellytettyihin riittäviin selvityksiin.

2) Lisäksi vaadimme, että Kainuun ympäristökeskus veloitetaan korvaamaan meille tästä valituksesta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut hallintolainkäyttölain (HLL) 74 §:n perusteella laillisine korkoineen. Kulumme tämän valituksen osalta ovat 1 600,00 euroa.

SISÄLLYSLUETTELO

ASIA.....	1
VALITTAJAT.....	1
VAATIMUKSET.....	2
PERUSTELUT VAATIMUKSILLE.....	5
A. PÄÄTÖKSEN KUMOAMINEN JA ASIAN PALAUTTAMINEN UUELLEEN KÄSITELTÄVÄKSI.....	5
1. <i>Ympäristölupahakemuksen sisältövaatimukset YSA 8-13 §:n mukaan</i>	5
1.1. YSA 8.2 §:ssä tarkoitetut tiedot.....	5
a) Käytetty aineisto ja laskenta-, tutkimus- tai arviointimenetelmä.....	5
b) Luvanhakijan asiantuntemuksen riittävyys.....	5
1.2. YSA 9.1 §:ssä tarkoitetut tiedot.....	6
a) Tiedot kiinteistöstä ja sillä sijaitsevista laitoksista ja toiminnasta sekä näiden haltijoista.....	6
b) Yleisölle tarkoitettu tiivistelmä lupahakemuksessa esitetyistä tiedoista.....	6
c) Tiedot toiminnan päästöjen laadusta ja määrästä veteen, ilmaan ja maaperään...	7
d) Arvio toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön.....	7
e) Selvitys toiminnan sijaintipaikan rajanaapureista sekä muista mahdollisista asianosaisista, joita toiminta ja sen vaikutukset erityisesti saattavat koskea.....	7
1.3. YSA 9.2 §:ssä tarkoitetut tiedot.....	8
a) Käytettävissä olevat tiedot ympäristön laadusta.....	8
b) Tiedot käytettävistä raaka-aineista, kemikaaleista ja muista tuotantoon käytettävistä aineista, veden käytöstä, polttoaineista ja niiden varastoinnista, säilytyksestä sekä kulutuksesta.....	8
c) Tiedot käytettävästä energiasta ja arvio sen käytön tehokkuudesta.....	8
d) Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä, onnettomuuksien estämiseksi suunnitelluista toimista sekä toimista häiriötilanteissa.....	8
e) Yksilöidyt tiedot toiminnan päästölähteistä ja niiden päästöistä.....	9
f) Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta suunnitellussa toiminnassa.....	9
g) Selvitys päästöjen vähentämistä ja puhdistamista koskevista toimista.....	9
h) Selvitys mahdollisesta ympäristöasioiden hallintajärjestelmästä.....	9
i) Tiedot toiminnan käyttötarkkailusta ja valvonnasta, ympäristöön kohdistuvien päästöjen ja niiden vaikutusten tarkkailusta sekä käytettävistä mittausmenetelmistä ja -laitteista, laskentamenetelmistä ja niiden laadunvarmistuksesta.....	9
1.4. YSA 10 §:ssä tarkoitetut hakemukseen liitettävät tiedot.....	9
a) Myönnetyt luvat ja mahdollinen sopimus yleiseen tai toisen viemäriin liittymisestä ja hakemuksessa tarkoitettujen jätevesien johtamisesta.....	9
b) Ajan tasalla oleva mittakaavaltaan riittävän tarkka kartta, josta ilmenee toiminnan sijainti, mahdolliset päästöt ja aiheuttavat kohteet sekä toiminnan haitallisten vaikutusten arvioimiseksi olennaiset kohteet ja asianosaisten kiinteistöt	10
c) Asemapiirros, josta ilmenee rakenteiden ja ympäristön kannalta tärkeimpien prosessien ja päästökohtien sijainti.....	10
d) Prosessikaavio, josta ilmenee olennaiset päästölähteet.....	10
e) vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005) tarkoitettu suuronnettomuuden vaaran arvioimiseksi laadittu selvitys tai ympäristönsuojelulain 103 b §:ssä tarkoitettu sisäinen pelastussuunnitelma; (5.6.2008/380).....	10
f) Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (468/1994)	

tarkoitettu arviointiselostus.....	10
g) Ehdotus tarkkailun järjestämiseksi.....	11
1.5. YSA 11 §:ssä tarkoitetut lisätiedot vesipäästöjen vuoksi.....	11
1.6. YSA 12 §:ssä tarkoitetut lisätiedot jätteistä ja jätehuollosta.....	11
1.7. YSA 13 §:ssä tarkoitetut lisätiedot pohjavesialueella.....	11
2. Ympäristölupapäätökselle YSL:ssa asetetut vaatimukset.....	12
2.1. Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuus.....	12
2.2. Muut ympäristöluvanvaraiset toiminnot.....	12
3. Kuulutus lupahakemuksesta ja asiakirjojen nähtävilläpito.....	14
4. Päätöksen kertoelmaosan sisältö.....	15
5. YSA 18 §:ssä tarkoitettu lupapäätöksen kertoelmaosan sisältö.....	15
5.1. Hakijan yksilöintiä koskevat tiedot ja yhteystiedot.....	15
5.2. Selvitys toimintaa koskevista luvista ja kuvaus alueen kaavoitustilanteesta.....	16
a) Kaavoitustilanne.....	16
b) Sopimustilanne.....	17
c) Vesilain 15 a §:ssä tarkoitettu poikkeuslupa.....	17
5.3. Tiedot toiminnan sijaintipaikan ympäristön tilasta, ympäristön laadusta ja kohteista, joihin toiminnalla on vaikutusta.....	18
5.4. Toiminnan ja sen laajuuden kuvaus.....	18
a) Käytetyt määritykset.....	18
b) Edeltävä toiminta.....	19
c) Polttonesteiden siirto.....	19
5.5. Keskeiset tiedot toiminnasta, käytetyistä prosesseista, raaka-aineista, polttoaineista ja tuotteista.....	20
5.6. Tiedot toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailusta.....	20
5.7. Tiedot toiminnasta aiheutuvista päästöistä ja jätteistä.....	20
5.8. Tiedot toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön.....	20
5.9. Tiedot toimintaan liittyvistä riskinarvioinneista ja onnettomuuksien estämiseksi suunnitelluista toimista ja toimista onnettomuuksien aikana sekä toimista puhdistuslaitteiden toimintahäiriön tai muiden prosessihäiriöiden aikana.....	20
5.10. Tiedot tehdyistä tarkastuksista.....	20
6. YSA 19 §:ssä tarkoitettu lupapäätöksen ratkaisuosan sisältö.....	21
B. OIKEUDENKÄYNTIKULUJEN KORVAAMINEN.....	21

PERUSTELUT VAATIMUKSILLE

A. PÄÄTÖKSEN KUMOAMINEN JA ASIAN PALAUTTAMINEN UUDELLEEN KÄSITELTÄVÄKSI

Kainuun ympäristökeskus vastaanotti 30.5.2008 Kainuun Prikaatin ympäristölupahakemuksen Vuosangan Keljon Autohuoltolan polttoaineiden jakopaikalle ("Hakemus") ja myönsi 25.8.2009 ympäristöluvan päätöksellään KAI-2008-Y-67 ("Päätös") Keljon Autohuoltolan yhteydessä olevalle polttoaineiden jakeluasemalle ("Jakeluasema"). Valitusaika Päätöksestä päättyy 24.9.2009.

1. Ympäristölupahakemuksen sisältövaatimukset YSA 8-13 §:n mukaan

Päätöksen kohdassa "Lupamääräysten tarkistaminen" (sivu 8) määrätään, että toiminnanharjoittajan tulee jättää lupamääräysten tarkistamista koskeva ympäristölupahakemus Kainuun ympäristökeskukselle 31.12.2019 mennessä ja, että hakemuksessa tulee olla arvio parhaan käytettävissä olevan tekniikan soveltamisesta sekä muut YSA 8-13 §:ssä tarkoitetut selvitykset soveltuvin osin. Päätöksessä on ilmeisesti katsottu, mielestämme virheellisesti, että Hakemuksen jäljempänä osoitetut puutteellisuudet ja virheellisyydet voitaisiin jättää lupaharkinnassa huomioon ottamatta ja täydentää tai korjata lupamääräysten tarkistamista koskevassa ympäristölupahakemuksessa viimeistään vuonna 2019.

On lisäksi merkillepantavaa, että Päätöksen lupamääräyksissä ja Hakemuksessa annetut tiedot toiminnasta poikkeavat monilta osin olennaisesti ja kohtuuttoman paljon toisistaan, mikä viittaa osaltaan Hakemukseen sisältyvien tietojen riittämättömyyteen ja virheellisyyteen.

Ympäristölupaa ei olisi tullut myöntää Jakeluasemalle osaltaan sillä perusteella, että Hakemuksessa ei ole esitetty YSA 8-13 §:ssä tarkoitettuja selvityksiä asiaankuuluvalla tavalla ja kattavuudella.

1.1. YSA 8.2 §:ssä tarkoitetut tiedot

a) Käytetty aineisto ja laskenta-, tutkimus- tai arviointimenetelmä

YSA 8.2 §:n mukaan on hakemuksesta käytävä tarvittaessa ilmi, mihin aineistoon ja laskenta-, tutkimus- tai arviointimenetelmään annetut tiedot perustuvat. Hakemuksesta se ei käy tarpeellisella tavalla ilmi.

b) Luvanhakijan asiantuntemuksen riittävyys

YSA 8.2 §:n mukaan tulee hakemuksen laatijalla olla riittävä asiantuntemus.

Päätöksen kohdassa "Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset" (sivu 7) katsotaan, että *toiminnanharjoittajalla* olisi toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat lupamääräykset huomioon ottaen riittävä asiantuntemus. Päinvastaiseen viittaavia seikkoja tulee Hakemuksessa, Päätöksessä ja tässä valituksessa runsaasti esille. Toisaalta toiminnanharjoittajan asiantuntemuksesta Päätöksessä esitetyssä arvioissa ei oteta kantaa asiantuntemuksen riittävyyteen muun muassa koskien Jakeluaseman toiminnan päästöjä sekä vesistö- ja pohjavesivaikutuksia. Mutta toiminnanharjoittajan asiantuntemuksen riittävyydestä ei selvästikään ole kyse YSA 8 §:n mukaisesti arvioitavassa hakemuksen laatijan

asiantuntemuksen riittävydessä.

Sen paremmin Hakemuksesta kuin Päätöksestäkään ei ilmene, että hakemuksen laatijalla olisi ollut riittävä asiantuntemus Hakemuksen laatimiseksi. Hakemuksessa ja Päätöksen kertoelmaosassa esitetyt seikat päinvastoin viittaavat selvästi siihen, että riittävää asiantuntemusta ei laatijalla ollut. Hakemuksen kohdan 6 mukaan olisi lähin pysyvä asutus noin 7 kilometrin päässä Jakeluasemasta ja lähin järvi, Jussinjärvi, olisi siitä noin 800 metrin päässä. Päätöksen kertoelmaosan kohdassa "Hakemus" on nämä etäisyydet vähintään puolitettu todellisuutta paremmin vastaaviksi. Olennaisesti totuudenvastaisten tietojen antaminen Hakemuksessa tärkeässä ja yksiselitteisesti kartalta määritettävissä olevassa asiassa ilmentää Hakemuksen laatijan huolimattomuutta ja asiantuntemattomuutta ottaa huomioon YSL:ssä tarkoitettu varovaisuus- ja huolellisuusperiaate. Ilmeistä asiantuntemuksen puutetta kuvastaa lisäksi, ettei Hakemuksessa ole käytetty kertaakaan YSA:n mukaista luvanvaraisen laitoksen nimitystä *poltonesteiden jakeluasema*, vaan siinä esitetään useita muita samankaltaisia epämääräisiä nimityksiä. Hakemuksesta tai Päätöksestä ei ilmene, että Hakemuksen laatijalla olisi ollut riittävä asiantuntemus arvioida toiminnan päästöjä sekä vesistö- ja pohjavesivaikutuksia. Erityisen merkitykselliseksi on katsottava, että laatijan asiantuntemus ei ole nähtävästi riittänyt havaitsemaan, että YSL 34.4 § soveltuu Hakemukseen, mikä jäljempänä kohdassa 2.2 tuodaan esille. YSA:ssa tarkoitettun asiantuntemuksen puutetta ilmentää vastaansanomattomasti sekin, että Hakemus ei täytä lukuisia lupahakemukselle YSA 8-13 §:ssä säädettyjä sisältövaatimuksia.

1.2. YSA 9.1 §:ssä tarkoitettut tiedot

Lupahakemuksen tulee sisältää YSA 9.1 §:ssä luetellut tiedot.

Hakemus ei ole sisältänyt riittäviä asetuksen 9.1 §:ssä tarkoitettuja tietoja muun muassa seuraavia hakemuksen sisältövaatimuksia koskien:

- a) *Tiedot kiinteistöstä ja sillä sijaitsevista laitoksista ja toiminnasta sekä näiden haltijoista*

Hakemuksesta ei ilmene YSA 9.1 §:ssä tarkoitettuja kiinteistötietoja. Tietoja kiinteistöllä sijaitsevista laitoksista ja toiminnasta on Hakemuksessa esitetty riittämättömästi. Tietoja ei ole esitetty edes osin samalla alueella Jakeluaseman kanssa sijaitsevasta Keljon autohuoltolan varikosta, jossa ilmeisesti säilytetään ja käytetään Jakeluaseman nesteitä ja muita aineita ja jonka toiminnalle myös mitä ilmeisimmin tarvitaan ympäristölupa. Hakemuksessa on esitetty rajaukseltaan epäselväksi jäävällä *alueella* sijaitsevien rakennusten omistajatieto, mutta ei riittäviä haltijatietoja. Jakeluaseman lähistöllä on useita muitakin huomioon otettavia laitoksia kuin Keljon autohuoltola, joista monet selvästikin edellyttävät ympäristölupaa, kuten tässä valituksessa jäljempänä kohdassa 2.2 tuodaan esille. Jakeluaseman kannalta ilmeisen tärkeästä päivystysrakennuksesta ja sen toiminnasta ei Hakemuksessa esitetä tietoja.

- b) *Yleisölle tarkoitettu tiivistelmä lupahakemuksessa esitetyistä tiedoista*

Hakemuksen kohdassa 8 on esitetty epäselvästi tietoja otsikon "Yleiskuvaus toiminnasta sekä yleisölle tarkoitettu tiivistelmä lupahakemuksessa esitetyistä tiedoista" alla. Kohdan sisällöstä ei ilmene, onko sen jonkin osan tarkoitettu olevan kyseinen tiivistelmä, vai onko kohdassa kyse vain toiminnan yleiskuvauksesta. Selvää on, että mitään Hakemuksen osaa ei voida asetuksessa tarkoitettuna tiivistelmänä pitää. Päätöksen kohdassa "Muistutukset ja mielipiteet" (sivu 4) on esitetty, ettei Hakemuksesta jätetty yhtään muistutusta tai mielipidettä, mihin yleisölle tarkoitettun tiivistelmän puuttuminen Hakemuksesta on saattanut osaltaan vaikuttaa.

c) *Tiedot toiminnan päästöjen laadusta ja määrästä veteen, ilmaan ja maaperään*

Hakemuksessa ei ole esitetty päästöjen määrätietoja eriteltyinä edellytetyllä tavalla. Niitä on kuvattu vain yleisesti sanalla "vähäinen". Hakemuksessa ei ole esitetty minkäänlaisia päästöjen laatutietoja.

d) *Arvio toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön*

Hakemuksessa on esitetty suppea yleisnäkemys Jakeluaseman ympäristövaikutuksista normaalitoiminnassa ja onnettomuustilanteissa esittämättä kummassakaan tapauksessa näkemykselle minkäänlaisia perusteluita. Hakemuksessa arvioidaan, että *normaalitoiminnassa ei ole vaikutuksia vesistöön ja sen käyttöön ja, että onnettomuustilanteessa voi aiheutua vaikutuksia, jos nesteitä pääsee vesistöön tai pääsee vuotamaan maaperään tai pohjaveteen*. Arvioita ei voida pitää riittävinä.

Hakemus ei sisällä tietoja Jakeluaseman lähistöllä sijaitsevien muiden toimintojen vaikutuksista Jakeluaseman ympäristöön eikä toimintojen yhteisvaikutuksista.

Jakeluaseman toimintaan käsittääksemme soveltuu laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (3.6.2005/390), jonka huomioonottamista ei Hakemuksesta ilmene muun muassa seuraavilta osin:

Lain 18.1 §:n mukaan *toiminnanharjoittajan on otettava huomioon suunnitellessaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien tai varastoivien tuotantolaitosten sijaintia, että tuotantolaitos on sijoitettava riittävän etäälle luonnon kannalta erityisen tärkeistä ja erityisen herkistä alueista, muista ympäristönsuojelun kannalta tärkeistä kohteista sekä virkistysalueista niin, että ennalta mahdolliseksi arvioitavat räjähdykset, tulipalot ja kemikaalipäästöt tuotantolaitoksessa eivät aiheuta ympäristövahinkojen vaaraa näissä kohteissa*. Jakeluaseman alueelta alkavat pintavesien valumareitit koostuvat Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueella lukuisista pienvesistä. Kysymys on luonnon kannalta selvästi erityisen herkstä alueesta. Tältä osin viittaamme jäljempänä luvussa 3, sivut 14-15, ja kohdassa 5.3, sivu 18, valuma-alueista ja -reiteistä esitettyihin seikkoihin.

Edelleen saman lain 18.2 §:n mukaan *ei tuotantolaitosta saa ilman erityistä, perusteltua syytä sijoittaa tärkeälle tai muulle vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueelle, jolle kemikaalien ominaisuuksien perusteella voidaan osoittaa, ettei pohjavesille aiheudu vaaraa. Jos kysymyksessä olevalle pohjavesialueelle kuitenkin sijoitetaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistava, käsittelevä tai varastoiva tuotantolaitos, rakenteellisin ja käyttöteknisin toimenpitein on huolehdittava siitä, ettei laitoksen toiminnasta aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa*.

e) *Selvitys toiminnan sijaintipaikan rajanaapureista sekä muista mahdollisista asianosaisista, joita toiminta ja sen vaikutukset erityisesti saattavat koskea*

Hakemuksen kohdassa 7 on väitetty, että *vaikutusalueella ei ole puolustusvoimien lisäksi muita asianosaisia*. Hakemukseen sisältyvät tiedot on katsottava tältä osin riittämättömiksi ja virheellisiksi.

Jakeluaseman toiminta ja sen vaikutukset saattavat koskea muista mahdollisista asianosaisista erityisesti Metsähallitusta Jakeluaseman maa-alueen haltijana, valtiota maa-alueen omistajana, Senaatti-kiinteistöjä rakennusten omistajana ja vesistövaikutusten osalta Pyhännän vesistöalueen asukkaita, erityisesti siinä tapauksessa, että Jakeluaseman toiminnassa tapahtuisi pahin mahdollinen onnettomuus, tai merkittävä päästö pintavesiin.

1.3. YSA 9.2 §:ssä tarkoitettut tiedot

Lupahakemuksen tulee YSA 9.2 §:n mukaan lisäksi sisältää, ottaen huomioon toiminnan luonne ja sen vaikutukset, lupaharkinnan kannalta tarpeelliset momentissa luetellut seikat.

Ottaen huomioon Jakeluaseman toiminnan luonne, sijainti, mahdolliset vaikutukset ja muut sen lähistöllä olevat toiminnot on katsottava, että momentissa luetellut seikat ovat lupaharkinnan kannalta tarpeellisia ja, että YSA 9.2 § soveltuu Hakemukseen. Hakemus ei ole sisältänyt riittäviä tietoja muun muassa seuraavista lupaharkinnan kannalta tarpeellisista seikoista:

a) *Käytettävissä olevat tiedot ympäristön laadusta*

Hakemuksesta ei käy ilmi, mitä tietoja ympäristön laadusta oli käytettävissä eikä siitä ilmene, että tietoja Jakeluaseman ympäristön laadusta olisi ollut riittävästi käytettävissä, mutta siitä käy ilmi, että Hakemus ei tietoja riittävästi sisällä. Keljonkankaan alueen pohjavesiä ei tiettävästi ole tutkittu, pohjavesiä sisältäviä tietoja ei Hakemus sisällä eikä Hakemus sisällä mitään tietoja Jakeluaseman lähialueen pintavesien ja -vesistöjen laadusta. Jakeluaseman alueen maaperän laatua ei ole riittävästi selvitetty. Hakemus ei sisällä mitään tietoja Jakeluaseman lähialueen ekosysteemien laadusta.

b) *Tiedot käytettävistä raaka-aineista, kemikaaleista ja muista tuotantoon käytettävistä aineista, veden käytöstä, polttoaineista ja niiden varastoinnista, säilytyksestä sekä kulutuksesta*

Hakemus ei sisällä riittävästi tietoja Jakeluaseman toiminnassa käytettävistä aineista. Kulutustietoja on Hakemuksessa jossain määrin esitetty, mutta ei riittäviä varastointi- eikä säilytystietoja. Hakemus sisältää tiedon, että käytettävä vesi otetaan Keljonkankaan pohjavesialueelta kaivosta, mutta ei sisällä määrätietoja veden käytöstä.

c) *Tiedot käytettävästä energiasta ja arvio sen käytön tehokkuudesta*

Jakeluasemalta jaettava ja sen kautta käytettävä energiamäärä on korkea, mutta energian käytön tehokkuusarviota ei Hakemus sisällä. Jakeluasema on nähdäksemme se alueen toiminta, jota koskevaan ympäristölupahakemukseen tiedot Jakeluasemalta jaettavan energian asetuksessa tarkoitettusta käytöstä voidaan ja olisi tullut ensisijaisesti sisällyttää, mikäli niitä ei sisällytetä Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueella harjoitettavaa toimintaa kokonaisuutena koskevaan lupahakemukseen.

d) *Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä, onnettomuuksien estämiseksi suunnitelluista toimista sekä toimista häiriötilanteissa*

Hakemus ei sisällä riittävää arviota Jakeluaseman toimintaan liittyvistä riskeistä, erityisesti ottaen huomioon pohja- ja pintavesien pilaantumisvaaran, purkuvesistön vesien pilaantumisherkkyuden, purkuvesistön ja muiden vaikutusten kohteena olevien pienvesien luonnonmukaisuuden vaarantumisherkkyuden ja niiden eläimistön suojelutarpeen, päästöjen yhteisvaikutuksen alueen muiden vesipäästöjen kanssa sekä ulkopuolisen toiminnan. Pahinta mahdollista onnettomuutta ei Hakemuksessa ole kuvattu eikä sen vaikutuksia arvioitu.

Lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 19 §:n mukaan *tuotantolaitoksen sijoituspaikka valitaan siten, ettei laitoksen ulkopuolella harjoitettava toiminta ja luonnon olosuhteet aiheuta onnettomuusvaaraa laitoksessa.* Jakeluaseman ulkopuolella harjoitettava toiminta selvästi aiheuttaa onnettomuusvaaraa Jakeluasemalla. Muutamia vuosia sitten osui Jakeluaseman alueella pysäköitynä olleen ajoneuvon etuosaan

raskaan tykin kranaatti kimmokkeena. Kranaatti ei räjähtänyt tietävästi siitä syystä, että sen sytytin oli irronnut hetkeä aikaisemmin kranaatin kimmoissa kalliosta. Jo pelkkä kranaatin räjähtäminen olisi saattanut merkitä suuronnettomuutta, saati, että kranaatti olisi osunut kymmenen kuutiometrin suuruiseen bensiniisäiliöön räjähtäen siinä. Keljon alue on suoraan raskaiden tykkien pääampumasuunnan jatkeella.

e) Yksilöidyt tiedot toiminnan päästölähteistä ja niiden päästöistä

Hakemus ei sisällä yksilöityjä tietoja toiminnan päästölähteistä ja niiden päästöistä

f) Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta suunnitellussa toiminnassa

Hakemus ei sisällä riittävää YSA 37 §:ssä tarkoitettua arviota parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) soveltamisesta Jakeluaseman toiminnassa.

g) Selvitys päästöjen vähentämistä ja puhdistamista koskevista toimita

Hakemus ei sisällä riittävää selvitystä päästöjen vähentämistä ja puhdistamista koskevista toimita, erityisesti pahimman mahdollisen onnettomuuden varalta.

h) Selvitys mahdollisesta ympäristöasioiden hallintajärjestelmästä

Hakemuksen kohdassa 16 selvitetään, että käytössä ei ole ympäristöasioiden hallintajärjestelmää. On katsottava, että Jakeluaseman toiminnan luonne, sijainti, mahdolliset vaikutukset sekä muut lähialueen toiminnot huomioon ottaen Hakemuksen olisi tullut sisältää tiedot ympäristöasioiden hallintajärjestelmästä, tai ainakin hyväksyttävä selostus sellaisen tulevasta toteuttamisesta.

i) Tiedot toiminnan käyttötarkkailusta ja valvonnasta, ympäristöön kohdistuvien päästöjen ja niiden vaikutusten tarkkailusta sekä käytettävistä mittausmenetelmistä ja -laitteista, laskentamenetelmistä ja niiden laadunvarmistuksesta

On katsottava, että Hakemus ei sisällä riittäviä tarpeellisia tietoja Jakeluaseman toiminnan käyttötarkkailusta ja valvonnasta, ympäristöön kohdistuvien päästöjen ja niiden vaikutusten tarkkailusta eikä käytettävistä mittausmenetelmistä ja -laitteista ja niiden laadunvarmistuksesta.

YSA 9.4 §:n mukaan tulee luvan hakijan ilmoittaa käsityksensä siitä, miltä osin Hakemus sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaan salassapidettäviä tietoja. Hakemuksessa ei ilmoitusta ole tehty.

1.4. YSA 10 §:ssä tarkoitettut hakemukseen liitettävät tiedot

Hakemukseen on YSA 10 §:n mukaan liitettävä tarpeen mukaan pykälässä luetellut liitteet.

Ottaen huomioon Jakeluaseman toiminnan luonne, sijainti, mahdolliset vaikutukset ja muut sen lähistöllä olevat toiminnot on katsottava, että momentissa tarkoitettut liitteet ovat lupaharkinnan kannalta tarpeellisia ja, että YSA 10 § soveltuu Hakemukseen. Hakemus on katsottava puutteelliseksi siltä osin, että siihen ei ole liitetty muun muassa seuraavia tarpeellisia liitteitä:

a) Myönnettyt luvat ja mahdollinen sopimus yleiseen tai toisen viemäriin liittymisestä ja hakemuksessa tarkoitettujen jätevesien johtamisesta

Hakemus ei sisällä tietoja haetuista muista luvista, eikä Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen muista luvanvaraisista toiminnoista, eikä siinä oteta huomioon Vaasan hallinto-oikeuden

valitusasiassa Dnro 00891/08/5132¹ annettavan ratkaisun mahdollista vaikutusta Jakeluasemalle haetun ympäristöluvan myöntämismahdollisuuksiin. Vaikka edellä mainituissa lupa-asioissa ei kyse olekaan myönnettyistä luvista, tulee ne mielestämme tässä asiayhteydessä rinnastaa myönnettyihin lupiin toimintojen lukuisuuden ja niiden välisten riippuvuussuhteiden vuoksi.

- b) Ajan tasalla oleva mittakaavaltaan riittävän tarkka kartta, josta ilmenee toiminnan sijainti, mahdolliset päästöjä aiheuttavat kohteet sekä toiminnan haitallisten vaikutusten arvioimiseksi olennaiset kohteet ja asianosaisten kiinteistöt*

Hakemuksen kohdasta 27 ilmenee, että siihen ei ole liitetty ajan tasalla olevaa riittävän tarkkaa, eikä mitään muutakaan karttaa, josta edellytetyt tiedot ilmenisivät.

Hakemukseen olisi tullut liittää kartta, josta muun muassa ilmenisivät vedenjakajalla sijaitsevan Jakeluaseman toiminnan lähialueen pienvedet ja pintavesien valumasuunnat sekä asianosaisten naapureiden ja ainakin toimintaa lähinnä sijaitsevat Pyhännän vesistöalueen asukkaiden kiinteistöt.

- c) Asemapiirros, josta ilmenee rakenteiden ja ympäristön kannalta tärkeimpien prosessien ja päästökohtien sijainti*

Hakemuksen kohdasta 27 ilmenee, että Hakemukseen ei olisi liitetty asemapiirrosta, josta kävisi ilmi rakenteiden ja ympäristön kannalta tärkeimpien prosessien ja päästökohtien sijainti. Päätöksen mukaan asemapiirros on Hakemukseen liitetty, mutta Päätöksestä ei selvästi ilmene, että se olisi asetuksessa tarkoitettun asemapiirroksen mukainen.

- d) Prosessikaavio, josta ilmenee olennaiset päästölähteet*

Hakemuksen kohdasta 27 ilmenee, että siihen ei ole liitetty prosessikaaviota, josta olennaiset päästölähteet ilmenisivät. Jakeluasema sijaitsee vedenjakaja-alueella, jolla vähäisetkin muutokset päästölähteiden sijainnissa saattavat olla merkityksellisiä.

- e) vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005) tarkoitettu suuronnettomuuden vaaran arvioimiseksi laadittu selvitys tai ympäristönsuojelulain 103 b §:ssä tarkoitettu sisäinen pelastussuunnitelma; (5.6.2008/380)*

Hakemukseen ei ole liitetty mainituissa säädöksissä tarkoitettua selvitystä tai pelastussuunnitelmaa, vaikka sellainen myös Hakemuksen tekemiseen käytetyn kaavakkeen kohdan 27.4 mukaan tulisi liittää. Hakemuksesta ei ilmene, että laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta olisi ylipäänsä siinä otettu tarpeellisella tavalla huomioon. Viittaamme asiassa lisäksi kohtaan 1.3.d) edellä, sivut 8-9.

- f) Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (468/1994) tarkoitettu arviointiselostus*

Hakemuksessa ei ole otettu huomioon, että jäljempänä kohdassa 2.2 viitattujen toimintojen B, E ja G vaikutusalueilla puuston pysyvien poistojen yhteinen pinta-ala todennäköisesti ylittää merkittävästi YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon kohdassa 2) f) tarkoitettun YVA:n soveltumiskynnyksen, kun vaikutusten kumulatiivisuusperiaate otetaan huomioon. Tässä asiayhteydessä on olennaista merkitystä sillä, että YSL 35.4 § soveltuu Hakemukseen.

¹ Valitus Kainuun ympäristökeskuksen antamasta päätöksestä koskien ympäristöluvan tarvetta puolustusvoimien toiminnalle Vuosangassa kokonaisuutena.

g) Ehdotus tarkkailun järjestämiseksi

Hakemukseen ei ole liitetty ehdotusta, jossa olisi riittävän tarkkailun järjestäminen esitetty.

1.5. YSA 11 §:ssä tarkoitetut lisätiedot vesipäästöjen vuoksi

Jos laitos tai toiminta aiheuttaa päästöjä vesistöön, hakemuksessa on oltava YSA 11 §:ssä tarkoitetut lisätiedot.

YSL 3.1 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla tarkoitetaan laitoksen perustamista tai käyttämistä sekä siihen teknisesti ja toiminnallisesti kiinteästi liittyvää toimintaa taikka alueen käyttämistä tai toiminnan järjestämistä siten, että siitä *saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista*. On selvää, että Jakeluaseman toiminta saattaa aiheuttaa päästöjä vesistöön ja sen pilaantumista.

Ottaen huomioon Jakeluaseman toiminnan luonne, sijainti, mahdolliset vaikutukset ja muut sen lähistöllä olevat toiminnot on katsottava, että YSA 11 § soveltuu Hakemukseen. Hakemuksessa, Päätöksessä ja tässä valituksessa esitettyjen tietojen perusteella on katsottava, että Hakemuksessa olisi tullut olla kaikki asetuksen 11.1 §:n kahdeksassa kohdassa tarkoitetut lisätiedot. Niitä ei Hakemuksessa ole.

1.6. YSA 12 §:ssä tarkoitetut lisätiedot jätteistä ja jätehuollosta

Jos toiminta koskee jätteen hyödyntämistä tai käsittelyä, hakemuksessa on oltava YSA 12 §:ssä tarkoitetut selvitykset.

Päätöksen mukaan Jakeluaseman toiminta koskee jätteen käsittelyä, joten YSA 12 § soveltuu Hakemukseen. Hakemus on katsottava puutteelliseksi muun muassa siltä osin, että siinä ei esitetä aluetta, jolta jätettä aiotaan ottaa käsiteltäväksi.

Päätöksessä on tältä osin esitetty sekä Jakeluaseman toimintaa että myös selvästi ympäristöluvanvaraista Keljon autohuoltolan toimintaa siten, että toimintojen välinen raja jää epäselväksi. Ongelmajätteitä syntyy Päätöksen mukaan sekä Jakeluaseman että autohuoltolan toiminnassa.

1.7. YSA 13 §:ssä tarkoitetut lisätiedot pohjavesialueella

Jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle, hakemuksessa on oltava tarvittaessa YSA 13 §:n mukaiset selvitykset.

Päätöksen mukaan ei Hakemuksen kohteena oleva alue sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Pidämme tässä asiassa tarpeellisena tuoda esille, että Kainuun Prikaati on hakenut 31.3.2009 ympäristölupaa Jakeluaseman lähistölle rakennettavalle Vuosangan ampumaradalle (KAI-2008-Y-102) ja, että sitä koskevan lupahakemuksen liitteenä 6A olevan kartan mukaan Jakeluaseman sijaintialue Keljonkangas kuuluu pohjavesialueeseen. Päätöksestä ei ilmene, että alueen pohjavesiin olisi siinä kiinnitetty riittävää huomiota.

Keljonkankaan pohjavesialue on puolustusvoimien vedenhankintakäytössä. Se ja Jakeluaseman toimintaan ja ympäristöön liittyvät muut seikat huomioon ottaen olisi Hakemuksessa tullut olla YSA 13 §:n mukaiset selvitykset.

2. Ympäristölupapäätökselle YSL:ssa asetetut vaatimukset

2.1. Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuus

YSL 6 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä. Lisäksi toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon 1) toiminnan luonne ja pilaantumisen todennäköisyys sekä onnettomuusriski ja 3) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Päätöksestä ei ilmene, että siinä olisi YSL 6.2 §:ssä edellytetysti otettu huomioon Jakeluaseman toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa pilaantumisen todennäköisyyttä, onnettomuusriskiä, sijoituspaikan soveltuvuutta ja muita mahdollisia sijoituspaikkoja alueella. Viittaamme asiassa onnettomuusriskin osalta kohtaan 1.3.d) edellä, sivut 8-9.

2.2. Muut ympäristöluvanvaraiset toiminnot

Jakeluaseman lisäksi on Kainuun ympäristökeskus edellyttänyt Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueella ympäristölupaa vain suunnitteilla olevalle kiväärikaliberisten aseiden kohdistuspaikalle. Lähestymistavan hyväksyminen johtaisi siihen, että ympäristölupamenettelyssä tarkasteltaisiin vain pientä osaa alueella harjoitettavasta toiminnasta ja vieläpä osatoimintoja yksi kerrallaan. Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen useiden osatoimintojen aiheuttamien päästöjen kokonaisvaltaisen hallinnan kannalta on menettely katsottava virheelliseksi.

Päätöksessä jätetään huomioon ottamatta, että Jakeluasemalle ja muille jäljempänä mainituille ympäristöluvanvaraisille toiminnoille ei ympäristölupaa ole haettu YSL 35.4 §:ssä edellytetysti samanaikaisesti eri lupahakemuksilla tai yhteisesti yhdellä lupahakemuksella. Samalla toiminta-alueella Jakeluaseman kanssa sijaitsee useita ympäristöluvanvaraisia toimintoja, joilla on sellainen tekninen tai toiminnallinen yhteys Jakeluasemaan ja toisiinsa, että niiden kaikkien ympäristövaikutuksia tai jätahuoltoa on tarpeen tarkastella yhdessä.

Päätöksestä ei myöskään käy ilmi YSA 19 §:ssä edellytetysti, miten lupaharkinnassa olisi otettu huomioon YSL 35.4 §:ssä tarkoitettujen toimintojen tekninen ja toiminnallinen yhteys.

Viittaamme asiassa seuraaviin toimintoihin:

A. Jakeluasema.

B. Jakeluaseman läheisyydessä siitä noin 1250 metrin päässä sijaitseva suunniteltu Vuosangan ampumarata, jota koskee vireillä oleva ympäristölupahakemus (KAI-2008-Y-102). Ampumarataan soveltuu YSA 1 §:n hankeluettelon kohta 14) a).

C. Jakeluaseman välittömässä läheisyydessä sijaitsevien rakennettujen alueiden yhdyskuntajätevedenpuhdistamo. Asia on ilmeisen merkityksellinen tässä asiayhteydessä, mutta sen riittävä tarkastelu ei nähtävästi ole ollut Päätöksessä eikä ole tässä valituksessa mahdollista Hakemuksen perusteella. Hakemus ei sisällä tietoja kyseisestä laitoksesta, vaikka Hakemuksen olisi tullut ne YSA 9.1 §:n mukaan sisältää.

Yhdyskuntajätevedenpuhdistamolle saatetaan tarvita ympäristölupa asukasvastineluvun perusteella. Tässä kohdassa 2.2. esitettyjen toimintojen alueella mahdollisesti sijaitsevia erillisiä jätevedenpuhdistamoja ja mahdollisia muita niihin rinnastettavia laitoksia tulee

tarkastella ympäristöluvan tarvetta arvioitaessa yhtenä laitoksena. On katsottava, että kyseisen asetuksenkohdan soveltumista ei iso toiminnanharjoittaja voi välttää jakamalla yhdyskuntajätevesien puhdistus soveltumiskynnystä pienempiin yksiköihin. Puhdistamoon saattaa soveltua YSA 1 §:n hankeluettelon kohta 13) a) ja valtioneuvoston päätöksen 365/1994 3§ kohta 5.

Päätöksen kohdassa "Lupamääräysten perustelut" (sivu 7) määrätään, että jakelualueen pintavedet on johdettava riittävin kallistuksin öljyn- ja hiekanerottimen kautta viemärintiin. Päätöksessä ei aseteta määräyksiä viemäroinnille eikä sille minne pintavedet on sallittu viemäreitse johtaa. Viemäroinnillä saatetaan Päätöksessä tarkoittaa jätevesien johtamista edellä mainittuun yhdyskuntajätevedenpuhdistamoon.

D. Jakeluaseman välittömässä läheisyydessä sijaitseva, selvästi toiminnaltaan Jakeluaseman toiminnan kanssa osin yhteinen, yhteensä yli 50 linja-auton, kuorma-auton, työkoneen ja niihin rinnastettavan laitteen, kuten tela-ajoneuvon varikko, Keljon autohuoltola. Siihen soveltuu YSA 1 §:n hankeluettelon kohta 12) c). Kohdassa asetetulla ajoneuvojen ja työkoneiden määräyknyksellä selvästikin tarkoitetaan varikkoon tukeutuvien ajoneuvojen ja muiden koneiden yhteismäärää riippumatta siitä, kuinka monta ajoneuvoa tai konetta yhteensä saattaa olla varikolla yhtäaikaan. Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueella suoritettavissa harjoituksissa käytetään huomattavasti asetuksen kohdan soveltumiskynnystä korkeampia määriä mainittuja ajoneuvoja ja työkoneita, jotka mitä ilmeisimmin tukeutuvat Jakeluaseman lisäksi Keljon autohuoltolan varikkoon.

Autohuoltolassa syntyvien ongelmajätteiden käsittely, muun muassa, on ilmeisen tyyppillistä varikon toimintaa. Päätöksestä ei tältä osin käy riittävän selvästi ilmi, mille toiminnalle sillä on ympäristölupa myönnetty.

E. Jakeluaseman ilmeisen välittömään läheisyyteen Keljon alueelle suunnitteilla oleva helikopterien taktinen laskeutumispaikka, eli lentopaikka, joka ei ole tilapäinen. Sitä koskien on Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan valmisteluun liittyvän "Lähtökohdat ja tavoitteet" -asiakirjan mukaan puolustusvoimat määritellyt Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueelle tavoitetilaksi vuodelle 2016 muun muassa seuraavaa: "Alueella on oltava edellytykset helikopteritoiminnalle. Keljon alueella on oltava parin taktinen laskeutumispaikka ja harjoitusalueella lisäksi tilapäisiä laskeutumispaikkoja." Lentopaikkaan soveltuu YSA 1 §:n hankeluettelon kohta 12) b).

F. Päätöksessä ei poissuljeta mahdollisuutta, että edellä mainittujen lupaa selvästi edellyttävien toimintojen ohella niiden alueella harjoitettaisiin YSA 1.1 §:ssä tarkoitettua, mutta sitä vähäisempää muutakin toimintaa, johon on haettava ympäristölupaa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueella on useita vedenhankintakäyttöön soveltuvia pohjavesialueita, joille on sijoitettu toimintaa, mukaan lukien Keljonkankaan pohjavesialue, jonka pohjavedet jo ovat Hakemuksen kohdan 13 mukaan puolustusvoimien vedenhankintakäytössä.

Viittaamme asiassa lisäksi:

G. Vaasan hallinto-oikeuden valitusasiassa DNRO 891/08/5132 annettavaan ratkaisuun ja asian jatkokäsittelyyn. Siitä saattaa seurata, että ympäristölupa tulee haettavaksi Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen toiminnalle kokonaisuutena, ja

H. Vaasan hallinto-oikeuden valitusasiassa DNRO 893/08/5132 annettavaan ratkaisuun ja asian jatkokäsittelyyn. Siitä saattaa seurata, että ympäristölupa tulee haettavaksi Vuosangan Jussinlampien alueen kaatopaikalle.

Edellä kohdissa A-H esitetyillä toiminnoilla on muun muassa seuraavat YSL 35.4 §:ssä tarkoitetut tekniset tai toiminnalliset yhteydet:

- Jakeluaseman toiminnalla on yhteys kohdissa B, D, E, G ja H esitettyihin toimintoihin, ja näillä kaikilla toisiinsa jäljempänä luvussa 3, sivut 14-15, ja kohdassa 5.3, sivu 18, näiden kuuden toiminnan valuma-alueista ja -reiteistä esitettyjen seikkojen perusteella.
- Jakeluaseman ja kohdan D toiminnoilla on välitön tekninen ja toiminnallinen yhteys. Jakeluaseman polttonesteitä saatetaan säilyttää ja käyttää toiminnan D tiloissa ja toiminta-alueet ovat ilmeisesti osin molemmille toiminnoille yhteisiä. Ilmeisesti toimintojen työntekijäkuntakin on yhteinen. Päätöksessä viitatussa päivystysrakennuksessa harjoitettava toiminta kohdistuu mitä ilmeisimmin molempiin toimintoihin.
- Kohdan B toiminnalla on yhteys kohdan G toimintaan sisältyvään ampumatoimintaan muun muassa melun ja maastoon joutuvien raskasmetallien osalta.
- Jakeluaseman ja kohtien B, D, E ja G toiminnoilla on yhteys kohdassa C esitettyyn toimintaan siltä osin, että niitä kaikkia ajoittain runsaslukuisestikin käyttävät henkilöt tulee ottaa huomioon kohdan C toimintaan liittyvää asukasvastinelukua määritettäessä.
- Jakeluaseman ja kohtien C ja D ja mahdollisesti E toiminnoilla on yhteys siltä osin, että ne kaikki sijaitsevat Keljonkankaan noin 50 hehtaarin laajuisella pohjavesialueella ja, että niillä saattaa olla osin yhteistä vedenhankintaa.
- Kohdassa E esitetyn toiminnan yhteyttä Jakeluaseman toimintaan ja muihin edellä mainittuihin toimintoihin Hakemuksessa eikä Päätöksessä ole tuotu esille, mutta ottaen huomioon toimintojen luonne, sijainti ja ympäristö on pidettävä ilmeisenä, että yhteydet ovat sellaisia, että niiden kaikkien ympäristövaikutuksia tai jätehuoltoa on tarpeen tarkastella yhdessä.

3. Kuulutus lupahakemuksesta ja asiakirjojen nähtävilläpito

Päätöksen kohdan "Lupahakemuksesta tiedottaminen" (sivu 4) mukaan Hakemuksesta on kuulutettu YSL 38 §:n mukaisesti Kainuun ympäristökeskuksen ja Kuhmon kaupungintalon ilmoitustauluilla sekä Kainuun ympäristökeskuksen internet-sivuilla ja kuulutus on julkaistu Kuhmolainen -lehdessä.

Päätöksen kohdan "Lausunnot" (sivu 4) mukaan lausuntoa on pyydetty YSL 36 §:n mukaisesti Kuhmon kaupungin teknisen lautakunnan valvontaosastolta sekä Kainuun maakunta-kuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon tulosalueelta. Päätöksen mukaan molemmat tahot antoivat lausunnon, vaikka Kuhmon kaupungin teknisen lautakunnan valvontaosastoa ei tiettävästi ole olemassa.

Päätöksestä ilmenevä noudatettu kuulutus- ja lausuntomenettely on katsottava virheelliseksi siltä osin, ettei kummassakaan ole otettu huomioon Ristijärven kuntaa eikä sitä, että Kuhmolainen -sanomalehti ei ilmeisesti leviä yleisesti toiminnan mahdollisella

vaikutusalueella Ristijärvellä. Päätöksessä viitattu Pyhännän vesistöalue alkaa osaltaan Jakeluaseman alueelta ja jatkuu valumasuunnassa Ristijärven alueella heti Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen länsireunalta Sutisenjoesta ja Kivijärvestä eteenpäin. Ristijärven puoleiset Pyhännän vesistöalueen vedet ovat lähimmillään vain noin viiden kilometrin etäisyydellä luvan saaneesta toiminnasta. Erityisesti on otettava huomioon, että lupa-alueen pintavedet ovat pienivirtauksisia latvavesiä, joissa pienetkin päästömäärät saattavat aiheuttaa korkeita päästöpitaisuuksia. Hakemuksessa, Päätöksessä ja tässä valituksessa esille tuotujen seikkojen perusteella on katsottava, että Jakeluaseman ympäristövaikutukset saattavat ilmetä Ristijärvellä.

4. Päätöksen kertoelmaosan sisältö

YSA 18 §:ssä tarkoitettujen ympäristölupapäätöksen kertoelmaosassa esitettävien seikkojen tulee nähdäksemme kuvata ympäristöluvan saanutta toimintaa. Kertoelmaosassa esitetty toiminnan kuvaus ei saa olla ristiriidassa luparatkaisussa tai sen perusteluissa esitettyjen seikkojen kanssa. Mikäli kertoelmaosassa on mahdollista esittää tietoja hakemuksen tietoina niitä todentamatta, on mielestämme välttämätöntä, että tietojen lähde tuodaan selvästi esille.

On ehkä katsottavissa, että Päätöksen kertoelmaosan kohdassa "Hakemus" käsitellään YSA 18 §:n kohdissa 3-12 tarkoitettuja tietoja, lisätietoja ja seikkoja, toisia enemmän ja toisia vain yleisesti tai suppeasti, jos sitenkään. Edellä luvussa 1, "Ympäristölupahakemuksen sisältövaatimukset YSA 8-13 §:n mukaan", esitetyt Hakemuksen sisältöpuutteet ja virheellisyydet ilmenevät suurelta osin myös kertoelmaosan kohdasta "Hakemus", joten on ilmeistä, että kertoelmaosa on tältä osin pikemminkin kuvaus Hakemuksesta ja sen kohteen tilasta ennenkuin kohde on saatettu lupapäätöksen mukaiseksi, kuin luvan saaneesta toiminnasta. Sitä ilmentää jo kohdan nimitys "Hakemus" ja se ilmenee lukuisista kertoelmaosan tiedoista. Useita niistä on luparatkaisussa ja ratkaisun perusteluissa muutettu. Toisaalta kyseisessä kohdassa esitetyt tiedot poikkeavat useilta osin Hakemuksessa esitetyistä tiedoista. Päätöksen perusteella on ilmeisen mahdotonta päätellä mikä osa sen kertoelmaosasta koostuisi tiedoista ja seikoista, jotka ovat YSA 18 §:n kohdissa 3-12 tarkoitettuja tietoja ja seikkoja. Päätös on joka tapauksessa olennaisen puutteellinen ja epäselvä tältä osin.

5. YSA 18 §:ssä tarkoitettu lupapäätöksen kertoelmaosan sisältö

Seuraavassa tarkastellaan Päätöstä lähtien siitä, että koko sen kertoelmaosa olisi YSA 18 §:n mukaista lupaviranomaisen selostusta.

YSA 18 §:n mukaan tulee lupapäätöksen kertoelmaosasta käydä ilmi tarpeellisilta osin seuraavat seikat:

5.1. Hakijan yksilöintiä koskevat tiedot ja yhteystiedot

Pidämme ilmeisenä, että ympäristöluvan hakijan tulee olla YSL:ssa tarkoitettu toiminnanharjoittaja ja, että Jakeluaseman ympäristöluvan hakija on Päätöksessä sellaiseksi katsottu niin itsestäänselvästi, ettei sitä ole katsottu tarpeelliseksi Päätöksessä erikseen tuoda esille.

Hakemuksesta ei kuitenkaan selvästi ilmene, että sen tekijä olisi Jakeluaseman toiminnanharjoittaja. On pidettävä mahdollisena, että Päätöksellä on ympäristölupa saatettu myöntää virheellisesti taholle, joka ei ole toiminnanharjoittaja.

Päätöksen kertoelmaosan kohdan "Hakemuksen sisältö" (sivu 2) perusteella jää epäselväksi, pyysikö Kainuun Prikaati *Senaattikiinteistöiltä* (Senaatti-kiinteistöiltä) lupaa saada hakea ympäristölupaa polttonesteen jakelupaikalle, vai pyysikö se Senaatti-kiinteistöjä hakemaan

kyseessä olevaa ympäristölupaa. Päätöksen mukaan on Senaatti-kiinteistöt antanut valtakirjan Kainuun Prikaatille hakea ympäristölupaa jakeluasemalle, mutta Päätöksestä ei ilmene oliko Senaatti-kiinteistöt toimivaltainen antamaan valtuutuksen. Päätöksestä ilmenee, että Senaatti-kiinteistöt omistaa [vain] alueen rakennukset, joten Senaatti-kiinteistöjen määräysvalta ei mahdollisesti ulotu ainakaan Jakeluaseman koko toimintaan tai sen alueeseen. Jakeluaseman laitteet omistaa Päätöksen mukaan Puolustusvoimien Materiaalilaitos. Päätöksestä ei ilmene mikä taho omistaa polttonesteet ja muut Jakeluaseman toiminnassa käytettävät aineet ja laitteet. Jakeluaseman alueen omistaa Suomen valtio ja sitä hallinnoi Metsähallitus, joka on tehnyt alueen käytöstä käyttöoikeussopimuksen puolustusministeriön kanssa.

Päätöksen mukaan on Hakemus toimitettu Kainuun ympäristökeskukseen 30.5.2008. Pidämme tarpeellisena tuoda tässä yhteydessä esille, että Kainuun Prikaatin Esikunta on 22.4.2008 Pohjois-Suomen Sotilasläänin Esikunnalle antamassaan lausunnossa ME14402 esittänyt, ettei Kainuun Prikaati katso olevansa Vuosangan alueen toiminnanharjoittaja. Kainuun Prikaatin lausunto on toimitettu Pääesikunnan Oikeudellisen osaston antamassa lausunnossa AE10596 5.6.2008 kanteluasiassa Dnro 95/4/08 5.06.2008 eduskunnan oikeusasiamiehelle liitettynä Pääesikunnan Oikeudellisen osaston lausunnon liitteenä olevaan Maavoimien Esikunnan lausuntoon. Pääesikunnan Oikeudellisen osaston antamaan lausuntoon lisäksi liitetyn puolustusvoimien ympäristönsuojelua koskevan hallinnollisen ohjeen PELääh-os PAK 13:01, Ympäristönsuojelu Puolustusvoimissa, kohdasta 9 ilmenee, että joukko-osasto on toiminnanharjoittaja. Tässä tapauksessa se olisi nähtävästi Kainuun Prikaati. Pääesikunnan lausunnossa ei ole otettu kantaa mainituista asiakirjoista ilmenevään ristiriitaan koskien toiminnanharjoittajaa eikä toiminnanharjoittajatahoon. Pohjois-Suomen Sotilasläänin Esikunta on ilmoittanut 23.4.2008 sähköpostitse Ylä-Vieksin kyläyhdistykselle, että se on Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen hankevastaava ja, että toiminnanharjoittaja on Kainuun Prikaati.

Päätöksestä ja edellä esitetyistä seikoista ilmenee, että Kainuun Prikaati ei itseään Jakeluaseman toiminnanharjoittajana pidä, vaikka se ilmeisen tosiasiallisesti määrää toiminnasta. Mielestämme olisi välttämätöntä, ettei Jakeluaseman toiminnanharjoittajasta vallitsisi Päätöksessä epäselvyyttä ja, että toiminnanharjoittaja olisi perillä ympäristölainsäädännössä sille asetetuista velvoitteista.

5.2. Selvitys toimintaa koskevista luvista ja kuvaus alueen kaavoitustilanteesta

a) Kaavoitustilanne

Päätöksen kohdassa "Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen kaavoitustilanne"(sivu 2) esitetään, että Kainuun maakuntakaava olisi jo lainvoimainen. Tältä osin Päätöksessä esitetään kaavoitustilanteesta virheellinen kuva. Valtioneuvosto on asiassa antamansa vahvistamispäätöksen mukaan määrännyt maakuntakaavan tulemaan voimaan *ennen kuin se on saanut lainvoiman*, mitä se ei ole tämän valituksen tekopäivään mennessä saanut. Vahvistamispäätöksestä on valitettu Korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Päätöksen samassa kohdassa esitetään lisäksi, että *Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueita koskevaa maankäyttöä ei vahvistetussa [Kainuun maakunta]kaavassa voitu aluetta koskevien laajentamistarpeiden vuoksi ratkaista, vaan ne on osoitettu maakuntakaavassa selvitysalue-merkinnällä, ja ratkaistaan erikseen vireillä olevassa kainuun 1. vaihemaakuntakaavassa*. Tältä osin on Päätöksessä annettu kuva sekä virheellinen että epäselvä.

Vahvistetussa Kainuun maakuntakaavassa on nykyisen Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen (EAH) maankäyttö ratkaistu, kun taas maakuntakaavassa selvitysalueina (se) osoitettujen alueiden maankäyttöä ei voitu maakuntakaavassa ratkaista alueidenkäyttöön kohdistuvien

erilaisten tarpeiden vuoksi. Selvitysalueina on Kainuun maakuntakaavassa osoitettu alueet, jotka oli ensimmäisessä Kainuun maakuntakaavaehdotuksessa osoitettu Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen laajennusalueina (EAH-L). Päätöksen kohdassa olisi ollut mielestämme tarpeellista tuoda esille, että valmisteilla olevassa Kainuun 1. vaihemaakuntakaavassa ratkaistaan sekä mainittujen selvitysalueiden että nykyisen, Kainuun maakuntakaavassa vahvistetun Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen maankäyttö ja, että yksi kaavavalmistelussa tarkasteltavista vaihtoehdoista koskee puolustusvoimien toiminnan lopettamista Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueella.

b) Sopimustilanne

Päätöksen kohdassa "Laitoksen sijaintipaikka ja sen ympäristö" (sivu 2) esitetään, että alueen omistaa *Metsähallitus, mutta Puolustusvoimilla on käyttöoikeussopimus alueesta*. Päätös on virheellinen tältä osin sillä perusteella, että aluetta ei omista sitä hallinnoiva Metsähallitus, vaan Suomen valtio, eikä 25.1.2000 tehtyä käyttöoikeussopimusta Metsähallituksen kanssa ole tehnyt puolustusvoimat, vaan puolustusministeriö.

Käyttöoikeussopimuksen olemassaoloon Päätöksessä viittaamisella ilmeisesti tarkoitetaan, että puolustusvoimat rakentaisi Jakeluaseman ja käyttäisi sitä käyttöoikeussopimuksen nojalla. Käyttöoikeussopimuksen mukaan *voi puolustusvoimat rakentaa vaara-alueille tuliasema- ym rakenteita erikseen sovittavalla tavalla*. Mitään muuta ei käyttöoikeussopimuksessa ole vaara-alueille rakentamisesta sovittu. Jakeluasema on käyttöoikeussopimuksessa tarkoitettulla vaara-alueella. On katsottava, että Jakeluasema ei ole käyttöoikeussopimuksessa tarkoitettu rakenne. Käyttöoikeussopimuksesta ei ilmene, että sen nojalla puolustusvoimat saisi ylläpitää sopimusalueella polttonesteiden jakeluasemaa tai muuttaa sellaisen Jakeluasemaksi. Päätöksessä määrättyllä tavalla, ainakaan siitä erikseen Metsähallituksen kanssa sopimatta. Päätöksestä ei ilmene, että osapuolten kesken olisi asiasta erikseen sovittu. Päätöksen on tältä osin katsottava perustuvan riittämättömiin selvityksiin ja se on katsottava virheelliseksi sillä perusteella, että lupa on myönnetty maaperää, pohjavettä, vesistöjä ja muuta ympäristöä vaarantavalle toiminnalle varmistumatta, että toiminnalle on maanomistajan lupa.

c) Vesilain 15 a §:ssä tarkoitettu poikkeuslupa

Jakeluaseman toiminnalle saattaa olla tarpeen vesilain 15 a §:ssä tarkoitettu poikkeuslupa. Noin 50 hehtaarin laajuisella Keljonkankaan pohjavesialueella sijaitsevan Vuosangan autohuoltolan kaakkoispuolella lähimmillään noin 40 metrin päässä autohuoltolasta sijaitsee samalla pohjavesialueella avoin kosteikkosuo, jonne Jakeluaseman alueen sadevedet saatettaisiin ympäristöluvan perusteella johtaa. Noin 150 metrin päässä Jakeluaseman länsipuolella sijaitsee alle yhden hehtaarin laajuinen lampi, johon saattaa päätyä Jakeluaseman ja Keljon autohuoltolan alueiden pohjavesiä ja osin pintavesiäkin. Sen lisäksi samalla Keljonkankaan pohjavesialueella sijaitsee vielä 3 muuta lampea, joista ainakin yksi on alle yhden hehtaarin laajuinen. Yhteenkään näistä latvavesinä sijaitsevista lammista ei johda tulouomaa, vaan ne kaikki ovat ainakin osin lähdeperäisiä. Keljonkankaan pohjavesialueen välittömässä läheisyydessä siitä enintään noin 500 metrin etäisyydellä sijaitsee vielä noin 15 muuta pientä lampea, lukuisia noroja, lähteitä ja pieni Jussinjärvi. Jakeluaseman alue kuuluu Ylä-Vieksin kyläyhdistyksen muissa yhteyksissä tekemien ja muun muassa Kainuun ympäristökeskukselle useissa yhteyksissä esittämien selvitysten perusteella mahdollisesti koko Euroopan unionin pienvesirikkaimpaan noin 2000 hehtaarin laajuiseen alueeseen.

Päätöksestä ei ilmene, että poikkeusluvan tarvetta olisi siinä arvioitu. Arvioinnissa olisi tullut ottaa huomioon tarpeellisella tavalla Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen kaikkien luvanvaraisten ja muiden toimintojen yhteisvaikutukset.

5.3. Tiedot toiminnan sijaintipaikan ympäristön tilasta, ympäristön laadusta ja kohteista, joihin toiminnalla on vaikutusta

On katsottava, että Päätöksen kohdassa "Laitoksen sijaintipaikka ja sen ympäristö" (sivu 2) esitetyt tiedot toiminnan sijaintipaikan ympäristön tilasta, ympäristön laadusta ja kohteista, joihin toiminnalla on vaikutusta, ovat olennaisen puutteellisia muun muassa seuraavilta osin:

Päätöksessä esitetään, että Hakemuksen kohteen oleva alue sijaitsee Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueella Keljonkankaan ja Jussinlamminkankaan välisessä maastossa. Päätöksestä ei ilmene mitä siinä tarkoitetaan useissa Päätöksen kohdissa viitatuilla Jakeluaseman "alueella". Päätöksessä esitetty Jakeluaseman alueen määrittäminen on katsottava liian ylimalkaiseksi ja epäselväksi, varsinkin ottaen huomioon, että Jakeluasema ja useita muita selvästi ympäristöluvanvaraisia toimintoja sijaitsee tai niitä suunnitellaan sijaitseviksi samalla noin 50 hehtaarin laajuusella Keljonkankaan pohjavesialueella. Sijainnin tulee olla esitetty Päätöksessä siten, että asiaa muutoin tuntematonkin pystyy halutessaan paikantamaan Jakeluaseman ja sen alueen rajauksen vaivattomasti Päätöksen perusteella. Jakeluasemalla on katuosoite, joka ei ilmene Hakemuksesta eikä Päätöksestä.

Päätöksen mukaan Jakeluaseman ja sen ympäristön alue kuuluu kokonaan Pyhännän vesistöalueeseen. Päätös on tältä osin virheellinen sillä perusteella, että Jakeluasema sijaitsee samalla Keljonkankaan pohjavesialueella kuin Jakeluaseman polttonestesäiliöistä noin 400 metrin etäisyydellä luoteeseen sijaitseva Keljonlampi, joka sisältyy Kellojärven-Ontojärven vesistöalueeseen. Keljonlammen läheisyys Jakeluasemasta on tuotu esille Hakemuksen kohdassa 6.

Päätöksestä ei ilmene mitään Jakeluaseman sijaintipaikan ympäristön pintavesistä, ekosysteemeistä tai eläimistöä kohteina, joihin toiminnalla on tai saattaa olla vaikutusta, eikä niiden tilasta ja laadusta. Jakeluaseman sijaintipaikan ympäristö kuuluu merkittävältä osin Pyhännän valuma-alueeseen. Samalla valuma-alueella sijaitsevat muun muassa edellä kohdassa 2.2 mainitut Vuosangan ampumarata ja Jussinlampien alueen kaatopaikka ja suurin osa muista Vuosangan maalialueen toiminnoista mukaanlukien raskaiden aseiden maallitoiminta. Toimintojen alueiden pintavedet purkautuvat osin Sutisenjärven ja osin Jussinjärven-Lauttajärven kautta yhtyäkseen Kivijärvessä, joka sijaitsee Jakeluasemasta noin 5 kilometrin päässä lännessä. Mainitut valumareitit ennen niiden yhtymäkohtaa koostuvat lukuisista pienistä noroista, puroista, lammista, lähteistä ja mainituista kolmesta pienestä järvestä. Molemmilla reiteillä ennen yhtymäkohtaa ja vielä sen alapuolisessa vesistössä elää inventointien ja paikallisten asukkaiden tiedon mukaan purotaimenkanta. On viitteitä siitä, että vesistöissä saattaa elää myös uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien jokihelmisimpukoiden kanta. On selvää, että ainakin Jakeluaseman pahin mahdollinen onnettomuus saattaisi olennaisesti vaikuttaa sen ympäristön vesieläimistöön.

Päätöksestä kertoelmaosasta käy ilmi Jakeluaseman etäisyys sitä lähinnä Kuhmossa sijaitsevista asuinpaikoista, jotka ovat Pyhännän vesistöalueen ulkopuolella. Tietoja ei käy ilmi Jakeluaseman kanssa samalla Pyhännän vesistöalueella valumasuunnassa Ristijärvellä sijaitsevista asuinpaikoista.

5.4. Toiminnan ja sen laajuuden kuvaus

a) Käytetyt määritykset

Hakemuksen kohdassa 1 on lupaa haettu "polttoaineiden jakopaikan" toimintaan ja Hakemuksen kohdassa 3 on laitoksesta käytetty nimeä "Vuosangan Keljon Autohuoltola".

Kainuun ympäristökeskuksen 18.8.2008 päivätyn kuulutuksen mukaan haki Kainuun Prikaati ympäristölupaa Vuosangan Keljon Autohuoltolan "polttonesteiden jakelualueelle". Ympäristökeskuksen internetsivulla "Vireillä olevat ympäristöluvut"², jolla kuulutuksesta tiedotetaan, olevassa taulukossa käytetään hankkeesta nimitystä "polttoaineen jakopaikka". Päätöksessä esitetyllä ympäristökeskuksen ratkaisulla on ympäristölupa myönnetty Kainuun Prikaatille "polttoaineiden jakeluasemalle". Päätöksen Asia -kohdan mukaan lupapäätös koskee "polttonesteen jakeluasemaa".

Päätöksessä esitetyssä Hakemuksen kuvauksessa on käytetty lisäksi nimityksiä, "polttonesteen jakelupaikka", "polttonesteiden jakelupaikka" ja "polttoaineen jakelupaikka". Lupamääräysten perusteluissa on käytetty vielä lisäksi nimitystä "polttoaineen jakelualue".

Pidämme tarpeellisena tuoda esille, että edellä mainitut Hakemuksessa, kuulutuksessa ja Päätöksessä käytetyt nimitykset eivät ole YSA:n mukaisia. Asetuksessa säädetään vain polttonesteiden jakeluaseman ja puolustusvoimien tilapäisten polttoaineen jakelupaikkojen luvantarpeesta. On katsottava, että Päätöksestä ei selvästi ilmene mitään asiaa siinä käytetyillä edellä mainituilla nimityksillä kulloinkin tarkoitetaan.

Ympäristölupa on Päätöksen mukaan myönnetty polttoaineiden jakeluasemalle Vuosangan ampuma- ja harjoittelualueella. Väärinkäsitysmahdollisuuksien välttämiseksi olisi Päätöksessä tullut käyttää virallista nimitystä Vuosangan ampuma- ja harjoitusalue, koska sitä Päätöksessä selvästi tarkoitetaan.

Edellä esitetyn perusteella voidaan katsoa, että Päätöksellä on ympäristölupa myönnetty toiminnalle, jolle sitä ei ole haettu, tai, että lupa on myönnetty ympäristöluvanvaraisen toiminnan osatoiminnalle, jonka määrittäminen ja rajaaminen ovat jääneet Päätöksessä epäselviksi.

b) Edeltävä toiminta

Päätöksen kohdassa "Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen kaavoitustilanne"(sivu 2) esitetään, että vuoteen 2002 saakka olisi luvan saaneen toiminnan alueella ollut kyse tilapäisestä polttoaineen jakelupaikasta. Päätöksen kohdasta "Yleiskuvaus toiminnasta" (sivu 3) ilmenee, että vuoteen 2002 tultaessa oli polttonesteen jakelua tapahtunut Jakeluaseman alueella jo noin 6-7 vuoden ajan. Samana aikana suoritti Kainuun ympäristökeskus alueella katselmuksia. On katsottava, että luvan saaneen toiminnan aikaisempia vaiheita on Päätöksessä esitetty tältä osin ilmeisen perusteettomasti ja virheellisesti.

c) Polttonesteiden siirto

Päätöksen kohdan "Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset" (sivu 7) mukaan on Kainuun ympäristökeskus katsonut, että kun toimintaa harjoitetaan Päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä, toiminta täyttäisi sille laissa asetetut vaatimukset. Päätöksessä on esitetty harjoitettavaa tapaa sekä kertoelmaosassa että ratkaisussa ja sen perusteluissa.

Eräs Päätöksessä esitetty tapa harjoittaa toimintaa on Päätöksen kohdassa "Hakemus" (sivu 2) esitetty polttonesteen siirtotapa jakeluyhtiön säiliöautoista säiliöihin. Siinä esitetään, että bensiini voidaan jakeluautoista siirtää vain painovoimaisesti ja, että siirto säiliöihin joudutaan tekemään puolustusvoimien kalustolla. Päätöksen ratkaisussa tai perusteluissa ei esitetä muutakaan siirtotapaa, joten on katsottava, että Päätöksen perusteella siirto tulee tehdä edellä esitetyllä ilmeisesti riskejä lisäävällä tavalla maanpäälliseen bensiinisäiliöön. Päätöksen

² <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=13155&lan=fi>

lupamääräysten mukaan tulee bensiinisäiliö kuitenkin sijoittaa maan sisään. Kuhmon kaupungin voimassa olevan rakennusjärjestyksen mukaan tulee tärkeillä pohjavesialueilla öljy- ja polttoainesäiliöt sekä muut vaarallisten aineiden säiliöt ja varastot sijoittaa maan päälle ja varustaa suoja-altaalla. On katsottava, että siirtoihin liittyviin riskeihin ja bensiinisäiliön sijoittamiseen ei Päätöksessä kiinnitetä riittävästi huomiota.

5.5. Keskeiset tiedot toiminnasta, käytetyistä prosesseista, raaka-aineista, polttoaineista ja tuotteista

Päätöksen kohdan "Yleiskuvaus toiminnasta" (sivu 3) mukaan käytössä olevassa öljynerotuskaivossa oleva hälytin on kytketty lähellä sijaitsevaan päivystysrakennukseen, mitä ilmeisimmin päivystäjän havaittavaksi häiriö- ja poikkeustilanteissa. Päivystysrakennukseen viittaamisella voidaan katsoa tässä yhteydessä tarkoitettavan jatkuvaa päivystystä. Ilmeisesti ainakaan henkilöstön suorittama päivystys ei ole jatkuvaa, vaan keskeytyy pitkiksikin ajoiksi harjoitusten väliaikoina. Päätöksen perusteella on katsottava, että tiedon saaminen häiriö- tai poikkeustilanteesta saattaa viipyä kohtuuttoman kauan. Ympäristökeskuksen ratkaisussa ja ratkaisun perusteluissa ei aseteta ehtoja päivystykselle tai etävalvonnalle. On katsottava, että Päätöksessä ei valvonnan toteuttamiseen kiinnitetä riittävästi huomiota.

Päätöksestä ei ilmene, että siinä kiinnitettäisiin riittävä huomiota siihen, että toiminnanharjoittajan tulee huolehtia rakenteellisista toimenpiteistä tai toiminnan luonteeseen nähden riittävän tehokkaalla muulla tavalla asiattomien pääsyn estämisestä tuotantolaitoksen alueelle (laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta). Jakeluasema sijaitsee kaukana asutuksesta ja pelastusyksiköistä ja on ilmeisesti vartioimaton pitkiäkin aikoja. Asiassa tulee ottaa erityisesti huomioon säiliöissä olevien polttonesteiden huomattava määrä ja Jakeluaseman sijainti erityisen pienvesirikkaalla vedenjakajalla ja pohjavesialueella.

5.6. Tiedot toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailusta

Päätöksen kohdassa "Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu sekä raportointi" (sivu 4) ei esitetä mitään toiminnan vaikutusten tarkkailusta. Kohdassa ei esitetä myöskään mitään Jakeluaseman lähellä sijaitsevaan päivystysrakennukseen kytketyn hälyttimen tarkkailusta.

5.7. Tiedot toiminnasta aiheutuvista päästöistä ja jätteistä

Kertoelmaosassa ei esitetä riittäviä tietoja aiheutuvista päästöistä.

5.8. Tiedot toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön

Kertoelmaosassa ei esitetä riittäviä tietoja toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön.

5.9. Tiedot toimintaan liittyvistä riskinarvioinneista ja onnettomuuksien estämiseksi suunnitelluista toimista ja toimista onnettomuuksien aikana sekä toimista puhdistuslaitteiden toimintahäiriön tai muiden prosessihäiriöiden aikana

Kertoelmaosassa ei esitetä riittäviä kyseisiä tietoja.

5.10. Tiedot tehdyistä tarkastuksista

Päätöksestä ei ilmene, että tarkastuksia olisi tehty. On ilmeistä, että tarkastukset on jätetty tekemättä luvanhakijan oletetun asiantuntemuksen perusteella ja, että tarkastusten jättäminen tekemättä on osaltaan vaikuttanut muun muassa Päätöksen kertoelmaosan epäselvyyteen ja siihen, että Jakeluaseman lähiympäristön muita ympäristöluvanvaraisia toimintoja ei ole Päätöksessä otettu huomioon.

6. YSA 19 §:ssä tarkoitettu lupapäätöksen ratkaisuosan sisältö

Lupapäätöksen ratkaisuosasta tulee ympäristönsuojeluasetuksen 19 §:n mukaan käydä ilmi muun muassa luvan myöntämisen edellytysten varmistamiseksi annettavat ja valvonnan kannalta tarpeelliset lupamääräykset.

Ei voida katsoa, että Päätöksen lupamääräyksillä voitaisiin täydentää ja korjata olennaisesti puutteellinen ja virheellinen Hakemus riittäväksi, niinkuin Päätöksessä on mielestämme selvästi pyritty tekemään. Luvan myöntämisen edellytysten pitää olla selvillä jo ennen luparatkaisun laatimista ja tällä pitäisi muun muassa vain varmistaa edellytykset. Päätöksen ratkaisuosassa esitetyt tiedot eivät mielestämme ole tämän valituksen kannalta keskeisiä, sillä jo Hakemuksen ja Päätöksen kertoelmaosan perusteella olisi lupaharkinnassa selvästikin pitänyt tulla siihen tulokseen, ettei haettua ympäristölupaa voida myöntää.

B. OIKEUDENKÄYNTIKULUJEN KORVAAMINEN

Kainuun ympäristökeskus on laiminlyönyt asiassa velvollisuuden valvoa, että sen antama ympäristölupapäätös perustuu laissa edellytettyihin tietoihin ja täyttää laissa asetetut vaatimukset. Oikeudenkäyntikuluasian osalta on syytä huomioda, että kyse ei ole ollut ympäristöluvan myöntämismahdollisuuksien rajatapauksesta, vaan ympäristölupaa ei selvästikään olisi tullut myöntää.

Kuhmossa 24.9.2009

Ylä-Vieksin kyläyhdistys ry

Eeva Kyllönen
puheenjohtaja

Timo Niskanen
varapuheenjohtaja

Pekka Pääkkönen
hallituksen jäsen

Eeva Kyllönen

Timo Niskanen

LIITTEET:

1) Kainuun ympäristökeskuksen päätös KAI-2008-Y-67

Muut valituksessa viitatus asiakirjat, mukaanlukien alaviitteet, joihin kaikkiin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, on jo aikaisemmin toimitettu valitusosoituksen mukaisesti viranomaiselle joko valittajan, tai muun tahon toimesta, tai ne ovat viranomaisen itsensä laatimia asiakirjoja, joiden yksilöintitiedot on valituksessa esitetty, joten niitä ei liitetä. Mikäli katsottaisiin, että ne tai osa niistä tulee valittajan liittää, toimittaa valittaja ne myöhemmin liitettäväksi valitukseensa.